

PRKOSNI GLAVAŠ I U ZAVRŠNOJ REČI INSISTIRA NA NEVINOSTI

Author: IWPR
ICTY

Na završetku suđenja, hrvatski političar je ponovio svoju tvrdnju da je postupak protiv njega bio politički motivisan.

Proces protiv hrvatskog političara Branimira Glavaša i još petoro optuženih okončan je ove sedmice posle skoro četiri godine tako što je prvookrivljeni Glavaš izjavio da je nevin i da je „žrtva političkog progona“.

Šestoro osumnjičenih je na suđenju pred zagrebačkim Okružnim sudom okrivljeno za učešće u dva slučaja ratnih zločina koji su protiv Srba 1991. počinjeni u gradu Osijeku (istočna Hrvatska). U takozvanom slučaju „Garaža“, žrtve su bile mučene i ubijene u garaži osiječke opštinske zgrade, dok je u slučaju „Selotejp“ osmorici ljudi preko ustiju bila stavljena lepljiva traka, da bi potom bili streljani na obali reke Drave.

Postupak je u više navrata obustavljan, najpre zbog opiranja samog Glavaša – moćnog parlamentarnog zastupnika iz Slavonije, poznatog po oštroj nacionalističkoj retorici – a onda i zbog toga što su ostali okrivljeni tražili odlaganja iz medicinskih razloga.

Glavaš je najviši hrvatski zvaničnik koji je optužen za ratne zločine, a bio je jedan od osnivača Hrvatske demokratske zajednice (HDZ) – partije koja je Hrvatskom vladala tokom devedesetih. Iz te stranke je 2005. isteran zbog toga što se sukobio s njenim liderom, premijerom Ivom Sanaderom, koji se opredelio za proevropsku politiku.

Posve u skladu sa svojom reputacijom, Glavaš se tokom suđenja obraćao publici i medijima, pri čemu mu je retorika bila toliko žestoka da se često sukobljavao i sa sudijama.

Dok je trajao iskaz jednog od svedoka o tome da mu je Glavaš naredio da ubije jednu od žrtava i da ga je čak snabdeo mecima, okrivljeni mu je dobio da „laže“.

Najzad, u završnoj reči koju je izneo 27. aprila, Glavaš je optužio HDZ za to da je suđenje protiv njega inicirao zbog toga što je osnovao uspešnu regionalnu stranku, Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB).

Takođe je tvrdio da tužilaštvo nije uspelo da dokaže njegovu krivicu; da je optužnica protiv njega lažna i da je on „žrtva političkog progona kojeg su organizovali upravnik policije Vladimir Faber, glavni državni tužilac Mladen Bajić i mediji“.

„Mediji su me osudili, bez suđenja, kao ratnog zločinca“, rekao je on, napominjući da su nevladine organizacije koje su pratile suđenje odlučile da se ne oglase povodom predrasuda koje protiv njega postoje.

Tvrdeći da je njegova bivša stranka medije iskoristila u svrhe pritiska na sudstvo, on je kao dokaz priložio naslovnu stranicu jednog hrvatskog dnevnog lista koja je imala veliki natpis „Sanader: Glavaš više ne postoji“.

A šefa policije Fabera je optužio i da „falsifikuje dokaze“ i da je „glavnom tužiocu Bajiću poslao lažne izveštaje o tome da su svedocima u postupku stizale pretnje“.

Fabera je optužio i da je „plitki 'milicajac' (ili milicioner – srpski izraz za policajca, koji se za hrvatsku policiju koristi kao pogrdan), koji će završiti na nekom mestu koje je predviđeno za takve besprizorne likove“. Nakon toga ga je predsedavajući sudija Željko Horvatić upozorio da prekine sa uvredama.

Glavaš je vlasti optužio i za to da „nisu zaštitile njegovog maloletnog sina od medijskih izveštaja o hapšenju njegovog oca“. Bio je vidno dirnut dok je pred sudom govorio o tome kako je njegov sin „patio zbog toga što su ga nazivali sinom ratnog zločinca“.

Na kraju je rekao da za vreme rata ni u čemu nije grešio i da je ponosan na svoje postupke. „Ako vas odbrana zemlje čini ratnim zločincem, onda ja jesam zločinac“, kazao je on.

Tužiocima su ostali pri stavu da je Glavaš u slučaju „Garaža“ kriv zato što – iako je, kao načelnik Sekretarijata za narodnu odbranu i faktički komandant vojne jedinice, bio upoznat sa time da se civili hapse i muče – nije učinio ništa kako bi sprečio zlodela i kaznio one koji su za njih odgovorni, već da je umesto toga pokušao sve to da zataška.

U slučaju „Selotejp“, tužiocima tvrde da su dokazali kako su Glavaš i Ivica Krnjak, kao bivši komandant Uskočke Satnije, naredili okrivljenim pripadnicima te jedinice – Dinu Kontiću, Tihomiru Valentiću i Zdravku Dragiću – da uhapsu, muče i pogube osmoricu srpskih civila na obali reke Drave. Ta naređenja su, kažu oni, bila izdata preko četvrte okrivljene osobe, Gordane Getoš Magdić.

Optužnica za slučaj „Selotejp“ počivala je na izjavama koje su Getoš Magdićeva i Dragić dali osiječkoj policiji, a u kojima su priznali učešće u kidnapovanju civila. Getoš Magdićeva je lično Glavaša navela kao osobu koja je naređivala sistematska pogubljenja srpskih civila iz Osijeka, dok je Dragić priznao kako je pokušao da ubije Radoslava Ratkovića, jedinu osobu koja je preživela pogubljenja pokraj Drave.

Dvoje okrivljenih su kasnije povukli svoje iskaze, tvrdeći da je policija na njih izvršila pritisak. Međutim, hrvatski Vrhovni sud, kao i lokalno sudsko veće, zaključili su da njihove prvobitne izjave nisu bile date pod prinudom i da treba da budu uvedene u sudski zapisnik.

„Tokom ispitivanja Gordane Getoš-Magdić i Zdravka Dragića, osiječki policajci su postupali profesionalno i nije bilo mučenja ili iznuđivanja iskaza“ zaključilo je sudsko veće.

Nakon što je Glavaš okončao svoju izjavu, i preostalih petoro optuženika su se obratili sudu i izjasnili kao nevini, tražeći za sebe oslobađajuću presudu zbog toga što u postupku „nije dokazano“ da su počinili bilo koju od zločinačkih radnji koje se pominju u optužnici.

U svojoj sedmočasovnoj završnoj reči, tužiocima su prošle sedmice rekli kako su, uprkos protoku vremena i nedostatku materijalnih dokaza – do kojih je po njima došlo zahvaljujući institucionalnim propustima – dokazali da su svih šestoro osumnjičenih krivi za „sistematski planirane i organizovane zločine“ nad civilima koji ni na koji način nisu bili povezani s neprijateljskim aktivnostima koje je protiv Hrvatske vodila srpska manjina sa područja Krajine. Zahtevali su da optuženi budu proglašeni krivima i da im se izreknu zatvorske kazne u trajanju od pet do 20 godina.

Sud bi presudu trebalo da saopšti 8. maja.

Goran Jungvirth je obučeni izveštač IWPR-a iz Zagreba.

Focus: Medunarodni krivicni sud za bivsu Jugoslaviju

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/prkosni-glavas-i-u-zavrsnoj-reci-insistira-na>